

6.5.2011

PRANEŠIMAS NARIAMS

Tema: Peticija Nr. 1278/2010 dėl terminuotų darbo sutarčių pratęsimo ir tariamo Direktyvos 1999/70/EB pažeidimo Italijoje, kurią pateikė Italijos pilietis D. M.

Peticija Nr. 1302/2010 dėl pakartotinio terminuotų darbo sutarčių sudarymo ir tariamo Direktyvos 1999/70/EB pažeidimo Italijoje, kurią pateikė Italijos pilietė M. R.

Peticija Nr. 1525/2010 dėl pratęsimų terminuotų darbo sutarčių ir galimo Tarybos direktyvos 1999/70/EB pažeidimo, kurią pateikė Italijos pilietė Valeria Pizzati

1. Peticijos santrauka

Peticija Nr. 1278/2010

Peticijos pateikėjas reiškia pretenziją dėl to, kad Italijos valdžios institucijos tariamai pažeidžia Direktyvą 1999/70/EB dėl bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, perkeltą į nacionalinę teisę įstatymo galia turinčiu dekretu Nr. 368/01.

Konkrečiai peticijos pateikėjas tvirtina, kad nuolatinis terminuotų darbo sutarčių pratęsimas yra Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos pažeidimas.

Peticija Nr. 1302/2010

Peticijos pateikėja reiškia pretenziją dėl to, kad Italijos valdžios institucijos tariamai pažeidžia Direktyvą 1999/70/EB dėl bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, perkeltą į nacionalinę teisę įstatymo galia turinčiu dekretu Nr. 368/01. Konkrečiai peticijos pateikėja

tvirtina, kad nuolatinis pakartotinis terminuotų darbo sutarčių sudarymas yra Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos pažeidimas.

Peticija Nr. 1525/2010

Peticijos pateikėja skundžiasi, kad Italijos valdžios institucijos galbūt nesilaiko Direktyvos 1999/70/EB dėl bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, perkeltos į nacionalinę teisę įstatymo galios dekretu Nr. 368/01. Peticijos pateikėja teigia, kad nuolat pratęsiant terminuotas darbo sutartis pažeidžiama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija.

2. Priimtinumas

Paskelbta priimtina 2011 m. vasario 7 d. Komisijos buvo paprašyta suteikti informaciją (pagal Darbo tvarkos taisyklių 202 straipsnio 6 dalį).

Paskelbta priimtina 2011 m. vasario 8 d. Komisijos buvo paprašyta suteikti informaciją (pagal Darbo tvarkos taisyklių 202 straipsnio 6 dalį).

Paskelbta priimtina 2011 m. kovo 18 d. Komisijos buvo paprašyta suteikti informaciją (pagal Darbo tvarkos taisyklių 202 straipsnio 6 dalį).

3. Komisijos atsakymas, gautas 2011 m. gegužės 6 d.

„Peticijos

Peticijoje Nr. 1278/2010 peticijos pateikėjas nurodo, jog nukentėjo dėl to, kad praktikoje nepakankamai įgyvendintos apsaugos nuo piktnaudžiavimo paeiliui sudarant terminuotas sutartis priemonės. Pasak peticijos pateikėjo, Italijos mokyklos nesilaiko įstatymo galią turinčio dekreto Nr. 368/01 5 straipsnio 4 dalies a punkto, kuriame nurodyta, kad viena arba kelios sutartys, kurių galiojimo terminas yra ilgesnis kaip treji metai, turi būti laikomos neterminuotomis sutartimis.

Peticijos pateikėjas skundžiasi, kad 2010 m. rugsėjo mėn. Italijos švietimo, universitetų ir mokslinių tyrimų ministerija per Katanijos provincijos švietimo tarnybą atleido jį iš darbo be išankstinio išspėjimo, nuo 2004 m. jam išdirbus administracijos asistentu (toliau – administracijos personalas) pagal 11 terminuotų sutarčių. Peticijos pateikėjas taip pat tvirtina, kad Italijos valstybė yra atsakinga už veiksmingą apsaugą, nes, kaip jis nurodo, darbo teismai tik skiria kompensaciją, bet nepakeičia sutarčių į neterminuotas.

Peticijos pateikėjas taip pat remiasi Parlamento narių Ritos Borsellino klausimu raštu Komisijai ir Komisijos nario L. Andoro atsakymu.

Peticijoje Nr. 1302/2010 peticijos pateikėja nurodo, jog nukentėjo dėl to, kad praktikoje nepakankamai įgyvendintos apsaugos nuo piktnaudžiavimo kaskart sudarant terminuotas sutartis priemonės. Peticijos pateikėja skundžiasi, kad 2010 m. rugsėjo mėn. buvo atleista iš darbo be išankstinio išspėjimo, nuo 2004 m. jai išdirbus administracijos asistente (toliau – administracijos personalas) pagal 7 terminuotas sutartis. Peticijos pateikėja taip pat skundžiasi dėl Italijos valstybės požiūrio į veiksmingą apsaugą, nes, kaip ji nurodo, darbo teismai tik skiria kompensaciją, bet nepakeičia sutarčių į neterminuotas. Peticijos pateikėja mano, kad kompensacijų skyrimas yra neveiksminga ir nepakankama priemonė.

Peticijoje Nr. 1525/2010 peticijos pateikėja nurodo, jog nukentėjo dėl to, kad praktikoje nepakankamai įgyvendintos apsaugos nuo piktnaudžiavimo kaskart sudarant terminuotas sutartis priemonės. Peticijos pateikėja skundžiasi, kad ji buvo įdarbinama pagal 9 paeiliui sudarytas terminuotas sutartis, o 10-ta sutartis dar galioja iki 2011 m. birželio mėn. Peticijos pateikėja mano, kad taip akivaizdžiai neteisingai taikomas prie Direktyvos 1999/70/EB pridėtas bendrasis susitarimas. Peticijos pateikėja tvirtina, kad dėl to patyrė žalą. Peticijos pateikėja taip pat skundžiasi, kad darbo teismai suteikia nepakankamą apsaugą, nes jie tik skiria kompensacijas, dėl to praktikoje taikomos sankcijos yra ne tokios veiksmingos ir nepakankamos.

Komisijos pastabos dėl peticijų

Gerb. Europos Parlamento narė R Borsellino klausime raštu Nr. E-2354/10 taip pat iškėlė klausimą dėl kelerius metus paeiliui sudaromų terminuotų sutarčių su valstybinių mokyklų pagalbiniu techniniu administracijos personalu. Klausime primintos Europos Teisingumo Teismo išvados *Adeneler* byloje, C-212/04, kurioje nustatyta, kad pagal Bendrijos teisę draudžiama iš eilės sudaromas terminuotas sutartis vertinti kaip sudarytas paeiliui tik tada, kai jas skiria 20 dienų laiko tarpas.

Italija Direktyvą 1999/70/EB į nacionalinę teisę perkėlė 2001 m. rugsėjo 6 d. įstatymo galia turinčiu dekretu Nr. 368 (su pakeitimais). Šio teisės akto 4 straipsnyje nurodyta, kad terminuota sutartis gali būti pratęsiama ne daugiau kaip vieną kartą ir kad bendra jos trukmė negali būti ilgesnė kaip 3 metai. 5 straipsnyje nustatyta tvarka, pagal kurią terminuotos iki šešių mėnesių trukmės sutartys pakeičiamos neterminuotomis per dešimt dienų nuo galiojimo pabaigos, ilgesnės negu šešių mėnesių trukmės sutartys – per dvidešimt dienų nuo galiojimo pabaigos. Taip pat 5 straipsnio 4 bis dalyje nustatyta, kad jeigu kolektyviniuose susitarimuose nenurodyta kitaip, kai pagal terminuotą sutartį, kuri paeiliui sudaroma tokioms pačioms užduotims vykdyti, darbo santykiai tarp to paties darbdavio ir to paties darbuotojo su visais pratęsimais ir atnaujinimais galioja ilgiau kaip 36 mėnesius, tariama, kad darbo santykiai nustatyti neterminuota sutartimi, nepaisant laiko trukmės tarp sutarčių.

2010 m. balandžio mėn. Komisija kreipėsi į Italijos valdžios institucijas norėdama išsiaiškinti, ar Italijoje įdarbinimas pagal paeiliui sudaromas terminuotas sutartis su valstybinių mokyklų pagalbiniu techniniu administracijos personalu atitinka šį Italijos teisės aktą, kuriuo direktyva perkelta į nacionalinę teisę.

2010 m. liepos mėn. Italijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad Italijos teisės normos, kuriomis reglamentuojamas darbuotojų darbas mokyklų sektoriuje (visų pirma įstatymo Nr. 124/99 4 straipsnio 1 dalis ir ministerijos potvarkio Nr. 430/00 1 straipsnio 1 dalies a punktas) sudaro atskirą kategoriją; pagal jas leidžiama nenurodyti pirmą kartą sudaromos terminuotos sutarties priežasties, kaip to apskritai reikalaujama visus kitus terminuotus darbo santykius reglamentuojančiose vidaus taisyklėse, ir atnaujinti sutartį neatsižvelgiant į reikalavimus dėl nuolatinio bei ilgalaikio darbo ir į nuostatas dėl bendros maksimalios terminuotų sutarčių arba darbo santykių galiojimo trukmės, jų atnaujinimo kartų arba esant įprastoms sąlygoms į jokių laiko tarpus tarp atnaujinimų, o metinių laikinų mokytojų pareigų atveju į vasaros atostogas atitinkančius laiko tarpus, jei mokyklos veiklos mastas labai sumažinamas arba veikla labai apribojama.

Italijos valdžios institucijos taip pat nurodė, kad sutarčių su mokyklos personalu pratęsimas priklauso Švietimo ministerijos kompetencijai, o už darbo santykius su viešąja valdžios institucija yra atsakingas Viešojo administravimo departamentas. Tačiau Darbo ministerija nurodė, kad vadovaudamasi įstatymo galią turinčio potvarkio Nr. 165/2001 36 straipsnio 1 ir 2 dalimis (Konsoliduotas valstybės tarnybos įstatymas (TU), viešosios valdžios institucijos savo įprastiems poreikiams patenkinti sudaro tik neterminuotas darbo sutartis, o laikiniams ar išimtiniais poreikiams patenkinti gali taikyti lanksčias darbuotojų samdos sutarčių formas, kaip numatyta Civiliniame kodekse ir įmonių darbo santykių įstatymuose (pavyzdžiui, terminuotas, mokymosi ir darbo sutartis), laikydamosi galiojančios darbuotojų samdos tvarkos.

Italijos institucijos nurodė, jog 36 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad jokiais aplinkybėmis tai, kad viešosios valdžios institucijos pažeidžia privalomas darbuotojų samdos arba įdarbinimo nuostatas, negali lemti neterminuotų darbo santykių su tomis viešosios valdžios institucijomis sudarymo be jokių išipareigojimų arba sankcijų. Nukentėjęs darbuotojas turi teisę gauti kompensaciją už žalą, kurią patyrė dėl to, kad dirbo pažeidžiant privalomas nuostatas. Vis dėlto nėra aišku, ar į šias privalomas nuostatas įtrauktos Bendrojo susitarimo 5 straipsnyje nustatytos piktnaudžiavimo kaskart sudarant terminuotas sutartis prevencijos priemonės.

Be to, Italijos valdžios institucijos pabrėžė, kad konkrečiai dėl terminuotų darbo santykių pakeitimo neterminuotais, kai pažeidžiami įstatyme numatyti terminai, į įstatymo galią turinčio potvarkio Nr. 78/2009, pakeisto į įstatymą Nr. 102/2009, 36 straipsnį įtrauktas 5a punktas, kuriame aptariamas įdarbinimas viešajame sektoriuje ir pagal kurią įstatymą galią turinčio potvarkio Nr. 368/2001 5 straipsnio 4 punkto c, d ir e papunkčiai taikomi tik personalui, kuris samdomas pagal Konsoliduoto valstybės tarnybos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies b punkte nuodytą tvarką, t. y. kai tam tikrus įgūdžius ir profesiją turintiems darbuotojams pasamdyti pakanka privalomojo mokslo baigimo pažymėjimo, išskyrus tuos atvejus, kai konkrečioms pareigoms keliami papildomi reikalavimai.

Todėl pagal pirmiau minėtus teisės aktus baudos, taikomos terminuotus darbo santykius keičiant neterminuotais, pagal Italijos teisę netaikomos mokyklų techninio personalo darbo santykiams, nes tokiam personalui netaikomos įstatymo galią turinčio potvarkio Nr. 165/2001 35 straipsnio 1 dalies b punkto nuostatos. Pasak Italijos valdžios institucijų, ši išimtis nėra diskriminuojanti, nes ji taikoma ne konkrečiai darbuotojų kategorijai, bet darbui visame viešajame sektoriuje.

Direktyvoje nėra reikalaujama, kad darbo santykiai pagal paeiliui sudarytas terminuotas sutartis po tam tikro laikotarpio būtų pakeisti į neterminuotą darbą. Joje tik reikalaujama imtis priemonių nuo piktnaudžiavimo paeiliui sudarant terminuotas sutartis. Teismas *Adeneler* byloje, C-212/02, ir *Marrosu* byloje, C-53/04, nustatė, kad terminuotos sutarties pakeitimas neterminuota nėra vienintelė priemonė užkirsti kelią piktnaudžiavimui ir nėra būtina direktyvos taikymo viešajame sektoriuje pasekmė. Laikytis direktyvos reikalavimų taip pat galima taikant kitas veiksmingas priemones ir sankcijas, kuriomis užkertamas kelias piktnaudžiavimui paeiliui sudarant terminuotas sutartis.

Šiose peticijose vėl skundžiamasi dėl tariamo piktnaudžiavimo su mokyklų pagalbiniu techniniu administracijos personalu paeiliui sudarant terminuotas sutartis, Komisija jau

nagrinėjo šį klausimą ir dėl to kreipėsi į Italijos valdžios institucijas. Italijos valdžios institucijų atsakyme paaiškinama, kad prevencijos priemonių nuo piktnaudžiavimo sudarant tokias terminuotas sutartis nėra. Be to, paaiškėjo, kad nėra platesnės teisinės bazės, kuria būtų galima remtis užkertant kelią piktnaudžiavimui. Ši išvada darytina remiantis raštais, kuriuose Italijos valdžios institucijos tik informavo Komisiją, kad įprastos piktnaudžiavimo prevencijos priemonės šiai viešojo sektoriaus darbuotojų kategorijai netaikomos.

Kadangi dėl šios viešojo sektoriaus darbuotojų kategorijos leidžiančios nukrypti nuostatos nėra¹, valstybinėse mokyklose įdarbinant pagalbinių techninių administracijos personalą taikomas Bendrojo susitarimo 5 straipsnis. Be to, kadangi Italijos valdžios institucijos nepateikė jokios informacijos apie tai, kokios priemonės gali būti pritaikytos, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui paeiliui sudarant terminuotas sutartis su mokyklų pagalbiniu techniniu administracijos personalu, Komisija gali tik spėti, jog įdiegtų veiksmingų priemonių nėra.

Išvada

Komisija laikosi nuomonės, kad peticijos pateikėjų pareiškimai dėl Italijoje galiojančios praktikos įdarbinti pagalbinių techninių administracijos personalą pagal paeiliui sudaromas terminuotas sutartis yra tvirtai pagrįsti, nes paaiškėjo, kad nėra taikoma jokių tokios ES teisės neatitinkančios praktikos prevencijos priemonių. Komisija jau ėmėsi būtinų veiksmų, kad pareikalautų iš Italijos laikytis ES teisės.“

¹ Žr. Sprendimo byloje *Yolanda Del Cerro Alonso prieš Osakidetza-Servicio Vasco de Salud*, C-307/05, Rink. (2007) p. I-07109, 28–30 punktus.